

Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se
linn.hamstad@regeringskansliet.se

Er ref. KN2023/03318

2023-09-21

Yttrande över PM med förslag till vissa förenklingar i regelverket för prospektering

Sveriges Jordägareförbund (härefter förbundet) har med intresse tagit del av remissen och har följande kommentarer.

Förslaget innebär att det införs en generell dispens för terrängkörning för undersökningsarbete som sker inom ramen för ett undersökningstillstånd enligt minerallagen. Ändringarna bedöms enligt promemorian ha positiva konsekvenser både för prospekteringsföretagen samt för kommuner och länsstyrelser.

Förbundet anser att förslaget innebär ökade risker och kostnader för markägare. Därtill är promemorians konsekvensanalys bristfällig och förslaget till ändring otydligt. Förslaget bör därför avslås.

Förbundet mot körning i terräng med motordrivna fordon har framförallt syftet att skydda vegetation och övrig natur. Det är även ett skydd mot skador på företagande som bedrivs på marken, såsom jord- och skogsbruk. Exempel på sådana skador är åverkan på skogsplanteringar eller åker med växande gröda.

I terrängkörningslagen är körning i terräng med motordrivna fordon undantaget för jord- och skogsbruk. För sådant företagande är brukande av motordrivna fordon en grundförutsättning för verksamheten. Fordonen framförs i regel av markägaren eller av vederbörande anställd person. Det innebär att kunskapen om den verksamhet som bedrivs på marken och den hänsyn som behöver tas vid framförande av ett fordon för att undvika skador är god. Vid prospektering genomförs terrängkörningen av en part som i regel inte besitter kunskap om var särskild hänsyn behöver tas vid framförande av motordrivna fordon. Detta är ett problem redan idag och vi

noterar att i takt med fler företag som ägnar sig åt prospektering så ökar problemen. Förbundets bedömning är att införande av ett undantag skulle ytterligare utöka problemet med skador på skog och åker vilket innebär ökade kostnader för markägaren.

Undantag kan beviljas när det finns särskilda skäl och i de fallen sker en prövning. Denna prövning gör det möjligt att identifiera områden som är särskilt skadekänsliga och uppmärksamma den som söker undantaget om detta. Idag förutsätter terrängkörning i samband med prospektering att undantag sökes. Detta är bra och möjliggör att den sökande uppmärksammas på riskområden. Om det införs ett generellt undantag försvinner denna möjlighet att förebygga skada och skaderisken ökar.

En prospektering innebär i sig själv ett intrång i markägarens rådighet över sin mark. Det innebär även att skador uppstår på markägarens egendom i form av borrhål, röjning av skog etc. Införande av ett generellt undantag ökar ytterligare på detta intrång och markägare måste bära än ännu större kostnad för sökande efter metaller. Undersökning efter metaller ska fungera men det måste ske med hänsyn till den näringsverksamhet som redan bedrivs på fastigheten utan att markägare pådyvlas kostnader.

I promemorians konsekvensanalys saknas bedömningar som belyser risken för negativa följder för markägare. Det saknas även en analys av vad ett generellt undantag kan innebära i form av ökad risk för skador på fornminnen. Konsekvensanalysen är bristfällig och behöver kompletteras.

I promemorian föreslås att en generell dispens införs men i terrängkörningslagen och dito förordning används begreppet ”undantag”. Det är oklart om förslaget således är ett förslag om undantag enligt gällande lagstiftningsterminologi eller om det är ett införande av nytt begrepp.

Förbundet ser en påtaglig risk för minskad hänsyn till markägarnas intresse vid införandet av ett generellt undantag och anser därför att förslaget ska förkastas.

Sveriges Jordägareförbund,

Anders Grahn
Generalsekreterare